

Interculturele communicatie

Aandachtspunten voor betere interculturele
communicatie en een cultureel relativistische
houding

Wannes Heirman

Kim Boudiny

Nele Simons

Doel van de ECHO lezing

- Docenten **sensibiliseren** over **mogelijke valkuilen** in de communicatie met studenten van een andere thuiscultuur.
- **Handvaten** aanreiken om te werken aan **interculturele competenties** en communicatie in een internationale groep

Agenda

1. Belang van interculturele communicatie aan UAntwerpen

2. Interculturele communicatie

- **Essentiële inzichten**
- **Barrières**
- **....**

3. Handvaten en praktijkervaringen uit FOW en FSU

1. Belang van interculturele communicatie aan UAntwerpen

Internationalisering aan UAntwerpen

- **Belang van interculturele communicatie aan UAntwerpen:**
 - 17,5% van de diplomastudenten heeft een buitenlandse nationaliteit (136 verschillende nationaliteiten)
 - 23% van het personeel heeft een buitenlandse nationaliteit (134 verschillende nationaliteiten)
 - Jaarlijks 500 à 600 internationale inkomende uitwisselingsstudenten
 - Internationalisering staat centraal in de missie van UAntwerpen

2. Interculturele communicatie

Interculturele communicatie

1. **Before we start: Basisinzichten over interculturele communicatie**
2. **Interculturele communicatie competentie – noodzakelijke vaardigheden**
3. **Cultureel relativisme als leidraad**
4. **Culture Shock (Oberg)**
5. **Barrières voor interculturele communicatie:**
 - Angst/onzekerheid
 - Uitgaan van verschillen, terwijl er gelijkenissen zijn en vice versa
 - Stereotypen, vooroordelen
 - Misverstanden in non-verbale communicatie
6. **Taalproblemen in een interculturele context**
7. **Conflict-fases model van Pondy**

2.1 Interculturele communicatie – essentiële inzichten

2.1 Interculturele communicatie – essentiële inzichten

- **Definitie: wat is 'cultuur'?** Culturen geen equivalent voor landen/nationaliteiten
- **Over culturen en communicatie...**
 - Culturele verschillen zijn **niet aangeboren** (cf. Hofstede = “culture is software of the mind”)
 - Culturele verschillen worden **duidelijk tijdens** het communicatieproces
 - Cultuur is een **dynamisch concept**. Het varieert samen met (1) machtsverschillen, (2) gepercipieerde culturele verschillen (3) en het bewustzijn van cultureel relativisme bij hen die in een interculturele context met elkaar communiceren

2.2 Interculturele communicatie – noodzakelijke vaardigheden

2.2 Interculturele Communicatie – noodzakelijke vaardigheden

- Interculturele communicatie competentie =

one's skill in facilitating successful intercultural communication outcomes in terms of satisfaction and other positive assessments of the interaction and the interaction partner

(Kim, 2005)

2.2 Interculturele Communicatie – noodzakelijke vaardigheden

- Chen (1990) identificeert vier cruciale vaardigheden:

A) Persoonlijkheid

- Zelf-concept (*xenofob – xenofiel*)
- Openheid (*'disclosure' vs 'non-disclosure'*)
- Zelf-monitoring (*antenne om sociale situatie aan te voelen*)
- Sociale relaxatie (*hoe goed kan je angst, zenuwen verbergen in sociale situaties?*)

2.2 Interculturele Communicatie – noodzakelijke vaardigheden

B) Communicatieve vaardigheden

- Boodschap begrijpen (taal & interpretatie)
- Flexibiliteit in gedrag
- Interactie management
- Sociale vaardigheden

2.2 Interculturele Communicatie – noodzakelijke vaardigheden

C) Psychologische aanpassing

- Acclimatiseren aan nieuwe omgevingen (*'kunnen omgaan met Culture Shock'*)

D) Cultureel bewustzijn

- Kennis van sociale gewoontes van de gastcultuur
- Kennis van het sociale systeem van de gastcultuur

2.3 Cultureel Relativisme

- **Cultureel relativisme:** het vermogen om een stap achteruit te zetten, de evidentie van culturele gelijkenis achter je te laten en proberen culturele verschillen te begrijpen.

“Alvorens we een oordeel vellen, moeten we proberen om het gedrag van andere mensen te begrijpen in de context van hun eigen cultuur”

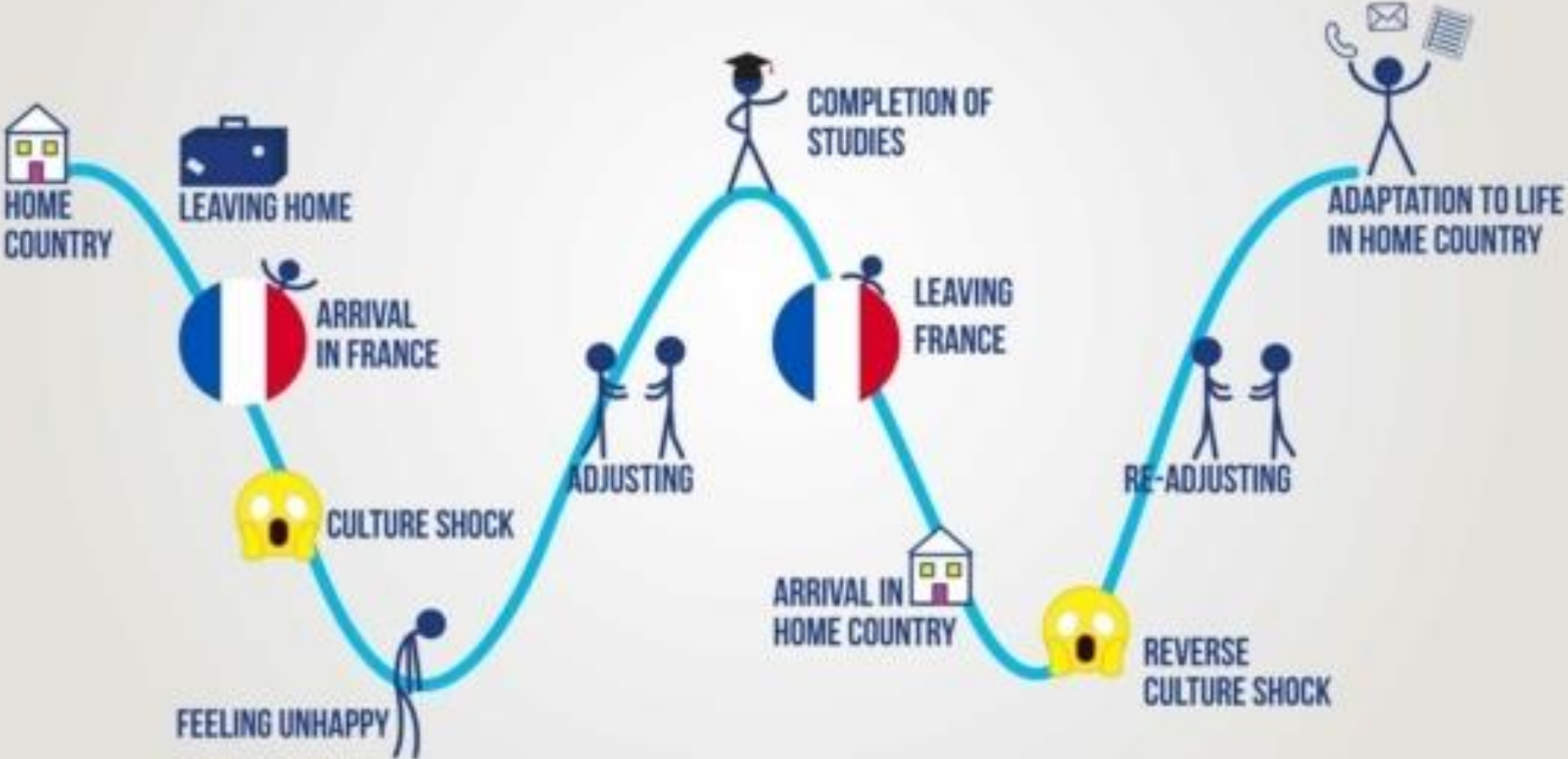

2.4 Culture shock

THE PROCESS OF ADJUSTMENT

The «W» curve

2.5 Interculturele communicatie – barrières

2.5 Interculturele communicatie – barrières

- Om interculturele competentie te bereiken is een noodzakelijke voorwaarde om de valstrikken, **barrières te vermijden** die kunnen bestaan in interculturele communicatie
- Elke cultuur = regels van gepast en ongepaste gedragingen
- Het is een onmogelijke opgave om alle regels en normen te kennen van elke cultuur wereldwijd
- Beter strategie: om een **aantal algemene barrières voor interculturele communicatie** aan bod te laten komen (die ook gekoppeld kunnen worden bijv. aan de indeling van Hofstede)

HOFSTEDE CULTURAL DIMENSIONS

Small power distance

Individualism

Masculinity

High uncertainty avoidance

Long-term orientation

Indulgence

Big power distance

Collectivism

Femininity

Low uncertainty avoidance

Short-term orientation

Restraint

2.5 Interculturele communicatie – barrières

- LaRay Barna (1997) maakt classificatie van barrières voor effectieve interculturele communicatie:
 1. Angst
 2. Gelijkenissen aannemen of verschillen, terwijl die er niet zijn
 3. Ethnocentrisme / Culturele bijziendheid
 4. Stereotypes en vooroordelen
 5. Nonverbale misverstanden:
 - A) Proxemics
 - B) Kinesics
 - C) Chronemics
 - D) Parataal
 - E) Stilte
 - F) Tastzin
 - G) Kledij
 - H) Olfactics
 6. Taal

“Het zich bewust zijn van deze barrières, kan je interculturele communicatie competenties enorm verhogen”

Barrières – 1. Angst

- Niet weten wat je moet verwachten, **creëert een natuurlijke focus op angst** alleen in plaats van je ten volle bewust te zijn over de volledige communicatie transactie
- **Vergelijkbaar met eerste dag op campus als nieuwe student** of eerste dag op nieuwe job of op je eerste internationale business-trip
- Je bent je zo bewust van je “newbie”-gehalte dat je **fouten/misverstanden** maakt

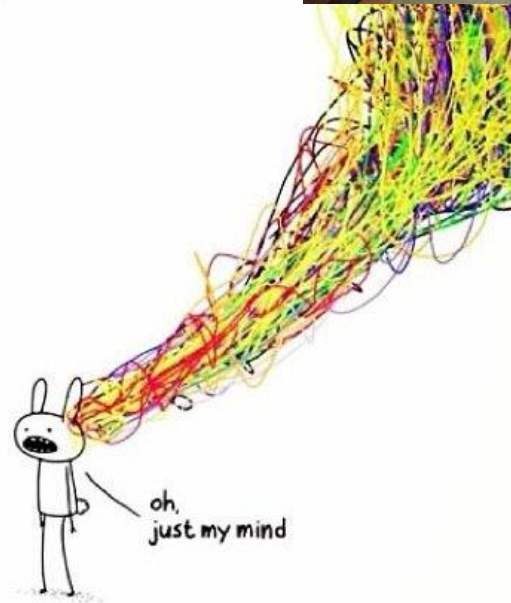
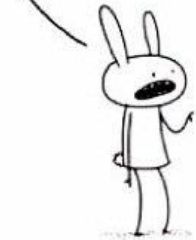
Voorbeeld: Erasmusstudent heeft bij aankomst zoveel aan zijn hoofd naast het curriculum/onderwijs (bijv. huisvesting, administratie in orde brengen, stad leren kennen,...)

Mogelijke oplossing: nog voor het eerste college aparte e-mail sturen naar Erasmusstudenten over:

- waar de eerste les plaatsvindt
- wanneer de eerste les plaatsvindt
- opzet en inhoud van de eerste les
- ... en alle bijkomende info die nodig is (bijv. link naar Blackboardpagina)

what the hell is that ?

oh,
just my mind

Re: Internationale studenten ICBM-programma

Heirman Wannes

woensdag 16 februari 2022 om 09:26

Aan:

Dear international students,

Given last week's misunderstanding about online/offline attendance of the 'data-driven marketing' course, I am now giving you access to the recordings of last year's first lesson of this course. Students who missed the first class, can see the missed lesson by means of this recording. Please do follow the powerpoints of this academic year for evaluation instructions (as some slides were changed in comparison to last year).

<https://web.microsoftstream.com/video/cd9bbef4-2e41-4211-a5d9-72cba5ae7117>

See you tomorrow on campus for the second class (ROOM 230 in Meistraat Campus).

Kind regards
Wannes Heirman

Barrières – 2A. Gelijkenissen aannemen

- **Gelijkenis aannemen terwijl er een verschil is:**

Voorbeelden:

- Typische **examenvorm** in thuisland van incoming erasmus students verschilt van examenvormen aan Belgische onderwijsinstellingen: mondeling examen is vrij onbekende examenvorm in sommige landen
- **Voorkennis overschatten** (voor communicatieopleidingen: soms specifiekere focus dan onze opleiding, voorkennis wiskunde, ...)
- **Visie op plagiaat** verschilt naargelang cultuur
- **Opleiding in thuisland is meer praktijkgericht** en minder theoretisch dan onze opleiding
- Voorbij gaan aan verschil in **onderwijscultuur**, vb. actieve participatie, onderhandelen over punten, ...

Barrières – 2B. Verschillen aannemen

- **Verschillen aannemen** in plaats van gelijkenissen
- Gevolg: wat culturen gemeenschappelijk hebben, wordt niet erkend.
- Beste manier om hiermee om te gaan in interculturele communicatie: **niets aannemen** en zelf **vragen** wat de gewoontes zijn, in plaats van aan te nemen dat het gelijk is of verschillend

Voorbeeld:

Voorkennis onderschatten

Barrières – 3. Ethnocentrisme/Culturele bijziendheid

Voorbeeld:

Ervan uitgaan dat alles wat hier gemakkelijk beschikbaar is, ook beschikbaar is in het thuisland van de student (bijv. Facebook / Google in China)

Mogelijke oplossingen:

- Reflecteren over voorbeelden van mogelijke vormen van ethnocentrisme in het eigen vak.
- Zoeken naar 'culturele bias' in het eigen vak
- Regelmatig polsen naar inzichten vanuit andere culturele perspectieven
- ...

Barrières – 4A. Stereotypen

- **Stereotypen** = “negatieve of positieve oordelen die gemaakt worden over een individu op basis van een observeerbaar of gepercipieerd lidmaatschap van een bepaalde groep”
- **Wie** = iedereen stereotypeert en iedereen kan het voorwerp worden van stereotypering.

Voorbeeld:

Denk aan een Spaanse vs. een Duitse Erasmusstudent

ERASMUS PARTY

Barrières – 4B. Vooroordelen

- **Vooroordeel = 'Prejudice'** = “irrational suspicion or hatred of a particular group, race, religion, or sexual orientation”
- Verschil met stereotype: een **vooordeel is een specifieke vorm van een stereotype, maar altijd een negatieve variant** ervan

Voorbeeld:

Terughoudendheid bij Vlaamse studenten om bij een groepswork een groep te vormen met Erasmusstudenten

Barrières – 5. Non-verbale misverstanden

- **Misinterpretatie van non-verbale communicatie:**
 - **Volgens communicatiemodellen, is communicatie een proces waarin:**
 - een communicatiebron een idee codeert in een symbool
 - dat symbool wordt verstuurd naar een ontvanger
 - die het symbool decodeert en interpreteert
 - **Symbolen** kunnen woorden zijn, maar ook **niet gesproken symbolen = non-verbale communicatie**
 - Boodschappen die verstuurd worden zonder het gebruik van woorden, noemen we non-verbale communicatie

Barrières – 5. Non-verbale misverstanden

- Veel kan verkeerd lopen tijdens het non-verbale communicatieproces, zeker bij de ontvanger die een symbool verkeerd kan decoderen
- Een verhoogde kans bestaat op misinterpretaties van verbale en non-verbale communicatie tijdens interculturele communicatieprocessen

Voorbeelden:

- Studenten die docenten op de campus 'achtervolgen'
- Studenten die zwijgen
- Studenten die hun hand niet opsteken om het woord te vragen
- ...

Barrières – 5. Non-verbale misverstanden

- **Darwin (1872): sommige non-verbale expressies (bijv., gezichtsuitdrukkingen: lachen en wenen) zijn biologisch bepaald**
 - Studies bij kinderen die blind en doof geboren zijn
 - Gezichtsuitdrukking van geluk, verrassing wordt ook vrij universeel herkend in verschillende culturen wereldwijd. (bijv., Japan vs. U.S.)
- **Wel sterke culturele verschillen in gezichtsuitdrukking voor woede. .**

Barrières – 5. Non-verbale misverstanden

- **Non-verbale communicatie in interculturele communicatie:**
 - Sommige vormen van non-verbale communicatie kunnen gemakkelijk gekoppeld worden aan een bepaalde cultuur.
 - Bijv. WAI in Oosterse culturen

https://www.instagram.com/tv/CL2UVIpnOEQ/?utm_source=ig_embed

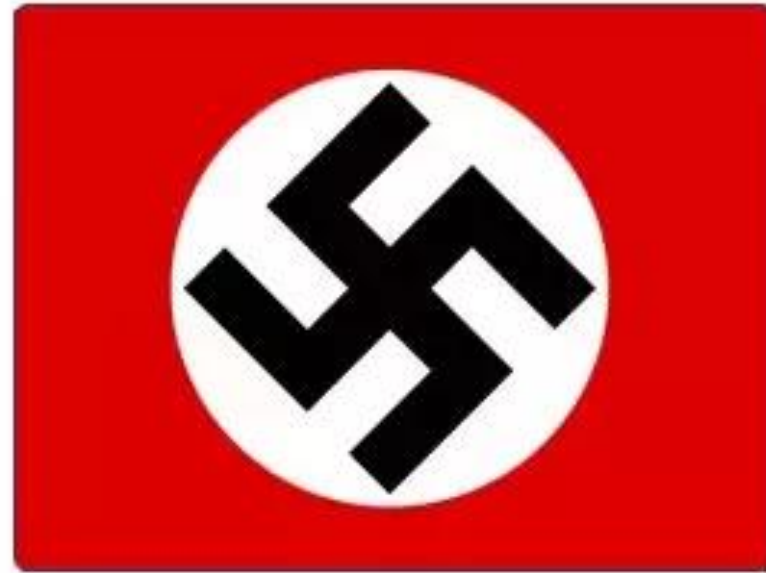

Barrières – 5. Non-verbale misverstanden

- Zelfs de meest gevestigde vormen van non-verbale communicatie in Westerse Culturen kunnen een volledig andere betekenis hebben in andere culturen.

Voorbeeld:

Positieve (interesse in leerstof) of negatieve emoties (twijfels over leerstof, onzekerheid, kwaadheid) niet bij alle studenten even zichtbaar

Hindu swastika (left) was first originated in Sindhu Valley Civilization (Indus Valley) although the exact time is unknown till now. For Hindus, Jains and Buddhists, swastika is one of the holy symbols. swastika means "to be good". The spiritual meaning is "being with higher self".

In 1920, the Nazi Party of Germany designed the Swastika (right) in order to represent the so-called Aryan race. Under this symbol the infamous holocaust was carried out. Since then, this holy symbol has been treated as devil's symbol by the western world.

Barrières – 5. Non-verbale misverstanden

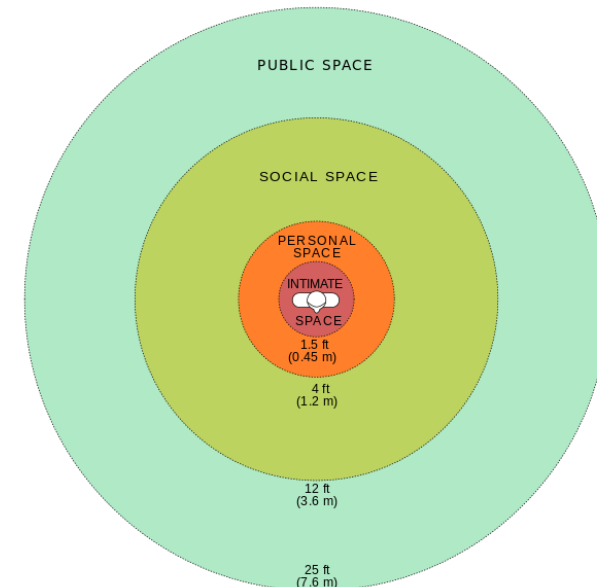
5A. Proxemics

- Studie die het persoonlijk **gebruik van ruimte** door een persoon in kaart brengt.
- Edward Hall (1966): culturen verschillen substantieel op dit gebied.
- Iedereen leeft in een “**bubbel**”... Hoe groot die bubbel is, hangt af van (a) de situatie en (b) de cultuur.

<https://www.youtube.com/watch?v=0Lau9Khemwl>

Voorbeeld:

- Studenten gaan opvallend vooraan of achteraan zitten in de aula
- Studenten komen tijdens of na de les niet naar de prof om vragen te stellen

Barrières – 5. Non-verbale misverstanden

5B. Gebaren

- ‘kinesics’: De studie van **non-verbale gebaren**, bewegingen, gelaatsuitdrukkingen en oogcontact
- Desmond Morris (1975): de betekenis van gebaren, verschilt sterk van cultuur tot cultuur

Voorbeeld:

- Andere gebaren om kenbaar te maken dat een student iets wil vragen tijdens de les (bijv. Japanse studenten)
- Studenten aanduiden met de index finger wordt in sommige culturen gezien als onrespectvol

Barrières – 5. Non-verbale misverstanden

- **Oogcontact: gemiddelde duur van oogcontact in Westerse culturen = 1.18 seconden**

- Minder dan 1.18 seconde = geïnterpreteerd als verlegenheid / desinteresse
- Langer dan 1.18 seconde = geïnterpreteerd als ongezonder hoge interesse (oncomfortabel):

<http://www.youtube.com/watch?v=LLv9n-aoYzM>

- **Mogelijke misvattingen in ICC:**

- Aziaten/Latijns-Amerikanen/Indianen zijn geneigd om oogcontact te vermijden= Teken van respect. Staren wordt gezien als een daad van agressie/provocatie
- In Arabische culturen is echt aanstaren van gesprekspartners een echt teken van respect.

Voorbeeld:

- Tijdens mondeling examen maakt student nauwelijks of geen oogcontact met de docent
- Verschillend gebruik van oogcontact tijdens groepswork studenten

Barrières – 5. Non-verbale misverstanden

5C. Chronemics

- **Studie van het gebruik van tijd**
- **Mogelijke misinterpretaties in ICC**
 - Sommige culturen zien tijd als iets **cyclisch** (bijv., geboorte – wedergeboorte), terwijl in Westerse culturen tijd eerder als iets **lineairs** wordt gezien.
 - Het **'klok'-denken** bepaalt heel sterk onze Westerse manier van leven. Andere culturen leven minder volgens de klok.

Voorbeeld:

- Studenten betreden het lokaal als de les al meer dan 15 minuten bezig is
- Verschillende manier van omgaan met tijd tijdens groepswork studenten

Barrières – 5. Non-verbale misverstanden

5D. Para-taal

- **Non-verbale elementen van de stem = para-taal**
 - Stem-kenmerken: kirren/zeuren
 - Intensiteit van de stem / klemtoon leggen / toonhoogte
- **Mogelijke misverstanden in ICC**
 - Thaise mensen spreken typisch met een **zeer lieve, zachte stem** => wordt gezien als een bewijs van goede manieren/beleefdheid. In Thaise cultuur worden luidsprekende mensen snel beschouwd als mensen die woedend/boos zijn.

Voorbeelden:

- Heel zacht spreken tijdens het mondeling examen
- Antwoorden op een zeer twijfelende manier formuleren
- 'Cold reading'

Barrières – 5. Non-verbale misverstanden

5E. Stilte

▪ Mogelijke misverstanden in ICC

- Er zijn culturen waar stilte wordt geïnterpreteerd als een teken van **respect/beleefdheid/akkoord**: “Je praat enkel als je iets belangrijks hebt toe te voegen. Je moet altijd eerst de andere partij laten praten” (China) (cf. Low-context cultuur volgens Hall)
- Er zijn ook landen waar stilte wordt geïnterpreteerd als een teken van **‘plankenkoorts’ / koudwatervrees (bijvoorbeeld in US)**. Volgens McCroskey (1990) ligt in de Amerikaanse cultuur de nadruk zo sterk op ‘verbal performance’ dat burgers zich meer onder druk gezet voelen om te communiceren in vergelijking met andere culturen

Voorbeeld:

Minimalistisch antwoorden op mondelinge examens

Barrières – 5. Non-verbale misverstanden

5F. Haptics

- Studie van ‘tastzin’ / ‘aanraakbewegingen’
- Verschilt van cultuur tot cultuur
- Mogelijke interpretatie in ICC

“brave jongen” (Westerse cultuur) vs. “kwetsen van de ziel”
(Thailand/Laos)

Barrières – 5. Non-verbale misverstanden

5G. Kledij

- Onze kledij vertelt ons iets over wie we zijn en van welke cultuur we afkomstig zijn
- Dit is **één van de meest zichtbare elementen** van culturele verschillen
- Mogelijke misverstanden in ICC:
 - Links: Ku Klux Klan in U.S. vs. Rechts: Kostuum heilige week in Granada

Voorbeeld:

Dresscode op examens: studenten in pak vs. studenten met sweater en baseballpet

Barrières – 5. Non-verbale misverstanden

5H. Olfactics

- De studie van communicatie via de reukzin
- **Mogelijke misinterpretaties in de context van ICC:**
 - Er zijn culturen die authentieke lichaamsgeur verkiezen (Dassanetch in Ethiopia) vs. Culturen die een parfum / cologne verkiezen (Westerse culturen) vs. culturen met parfums voor verschillende lichaamsdelen....

2.6 Taalproblemen in een interculturele context

2.6 Taalproblemen in een interculturele context

Twoe soorten taalproblemen in interculturele communicatie:

- **Vertalingsproblemen:**

- Vocabulary inequivalence ('pesten' in NL vs. 'harcèlement' in FR)
- Grammatical & syntactical inequivalence
- Idiomatic inequivalence (Engels bevat meer idiomen dan andere talen)
- Conceptual inequivalence ('Democracy': VS - 'Freedom' EU: 'scheiding der machten')

- **Taal als symbool van conflict**

- Vlaams nationalisme
- Spaans vs. Catalaans

2.7 Interculturele conflicten

2.7 Interculturele conflicten

Stages	Characteristics
Latent conflict	Conditions are ripe for conflict because incompatible goals and interdependence exist between parties.
Perceived conflict	One or more parties believe incompatible goals and interdependences exist.
Felt conflict	Parties begin to focus on conflict issues and formulate strategies to deal with the conflict.
Manifest conflict	Conflict and conflict strategies are enacted through communication between parties.
Conflict aftermath	Conflict seems 'settled'. However, it can have short-term and long-term effects on the relationship between the conflicting parties.

Source: Pondy, Louis R. (1967) 'Organizational conflict: concepts and models', *Administrative Science Quarterly*, 12: 296–320.

3. Praktijkervaringen uit FOW en FSW

FOW – International Design Workshop week

International Design Workshop week

- Faculteit Ontwerpwetenschappen, in samenwerking met Koninklijke Academie voor Schone Kunsten sinds 2020
- ±350 masterstudenten in 20-tal interdisciplinaire workshops
- **internationalisation@home:**
 - Inkomende Erasmusstudenten FOW
 - Studenten Koninklijke Academie voor Schone Kunsten
 - Begeleiding door internationale gastdocenten
 - Instructietaal Engels

International Design Workshop week

- **Nood aan voorbereiding rond interculturele communicatie want:**
 - Onderzoek* wijst uit dat eigen studenten en internationale studenten onvoorbereid laten samenwerken niet volstaat voor het verwerven van internationale en interculturele competenties.
 - Uit bevestigingen bleek dat studenten zich niet bewust waren van de internationale component van de week.
 - Eerdere ervaringen leerden dat er nood was aan specifieke voorbereiding rond interculturaliteit.

➔ Ontwikkeling zelfstudiepakket interculturele communicatie, verplicht af te ronden voor de start van de workshop week.

* Zie o.a. Leask (2009) & Zimitat (2008)

Zelfstudiepakket interculturele communicatie

- **Online (Blackboard) Engelstalig zelfstudiepakket ter voorbereiding van de IDW-week.**
- **Gebaseerd op cursusmateriaal van Wannes Heirman, maar aangepast aan de specifieke noden van de IDW week.**
- **Doel:**
 - Bewustwording creëren over het internationale aspect van de workshopweek
 - Inzicht geven in interculturele communicatie
 - Bewustwording creëren rond eventuele moeilijkheden bij interculturele communicatie
 - Tools aanreiken om met interculturele conflicten om te gaan
 - Bewustwording creëren over de impact van culturele verschillen op ontwerpen

Zelfstudiepakket interculturele communicatie

- **5 modules, elke module dezelfde structuur:**
 - Theorie (PowerPoint-presentatie of TEDx-video)
 - Gevolgd door 1 of 2 oefeningen / open vragen
- **In Blackboard d.m.v. optie “Leermodule”**
- **Met terugkerende “design-insteek” doorheen het traject**
 - Vb. impact op design (culturele verschillen in de betekenis van kleuren, ...)
- **Geschatte tijdsbesteding studenten: ca. 6 uur**

Inhoudsopgave

Inhoud bouwen ▾ Beoordelingen ▾ Tools ▾ Inhoud van partner ▾

- Assignment Intercultural Communication
 - Assignment Intercultural Communication
- Module 1: What is intercultural communication?
 - PowerPoint-presentation: What is intercultural communication?
 - Intercultural communication - Question
- Module 2: TEDx talk on intercultural communication
 - TEDx talk Riccardi Pellegrino
 - TEDx talk - Task
- Module 3: Intercultural communication barriers
 - PowerPoint-presentation: Intercultural communication barriers
 - Intercultural communication barriers - Question
- Module 4: TEDx talk - Riding the waves of culture
 - TEDx talk Fons Trompenaars
 - TEDx talk - Question
- Module 5: Intercultural conflict
 - PowerPoint-presentation: Intercultural conflict
 - Intercultural conflict - Question

Assignment Intercultural Communication
This folder contains a Word document with an overview of all the questions asked throughout the self-study package.

Module 1: What is intercultural communication?
In this module some important definitions and concepts in the field of intercultural communication are covered. Examine the PowerPoint-presentation and answer the associated question.

Module 2: TEDx talk on intercultural communication
In this module, Riccardi Pellegrino explores how culture is shaped by preconceived perceptions. He argues that successfully w assumptions of others. Watch the TEDx talk of Riccardi Pellegrino on intercultural communication, and complete the associated task.

Module 3: Intercultural communication barriers
This module deals with 6 barriers for effective intercultural communication, as distinguished by LaRay Bama (1997). Examine the PowerPoint-presentation and complete the associated task.

Module 4: TEDx talk - Riding the waves of culture
In this module, Fons Trompenaars explains how cultural differences often lead to misunderstandings between people, but also Watch the TEDx talk of Trompenaars, and answer the associated question.

Module 5: Intercultural conflict
This module focuses on intercultural conflict and strategies for dealing with this type of conflict. Examine the PowerPoint-presentation and answer the associated questions.

Overzichtelijke inhoudsopgave via werken met leermodule

Ervaringen en reacties

- *“Riccardi ends his lecture with saying that curiosity is the key to success. ‘You can ask everything to everyone about everything if it’s based on **curiosity**’. Maybe that’s something I should try during the International Design Workshop week. No prejudice, just asking and start talking.”*
- *“I learned that designing products is influenced by many factors. **Colours** for example have different meanings in different countries. So it’s important to think about who you’re designing for. During the International Design Workshop week I will take into account the **impact of a design on their users**. I’ll think about how to use **materials** sympathetically and think about different demands on moral, cultural and social factors while we design a product.”*
- *“I think during the workshop week **I’ll try not to assume too much, and just ask why people do something or what they think about something.**”*
- *“I think this self-study package is interesting **to give a good atmosphere to the workshop.**”*

FSW – Bachelor Social-Economic Sciences

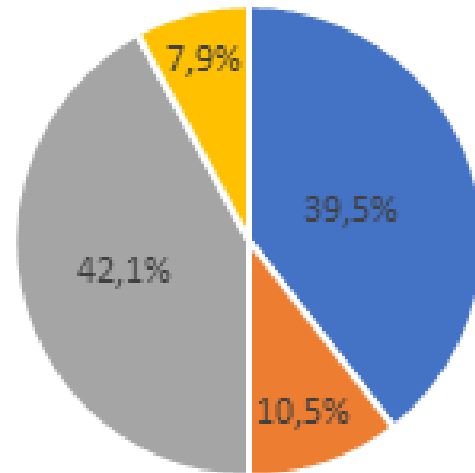

Bachelor of Social-Economic Sciences (SES)

- Eerste maal georganiseerd in academiejaar 2021-2022
- Eerste Engelstalige bacheloropleiding Universiteit Antwerpen
- Samenwerking tussen Faculteit Sociale Wetenschappen & Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie

Samenstelling studentengroep

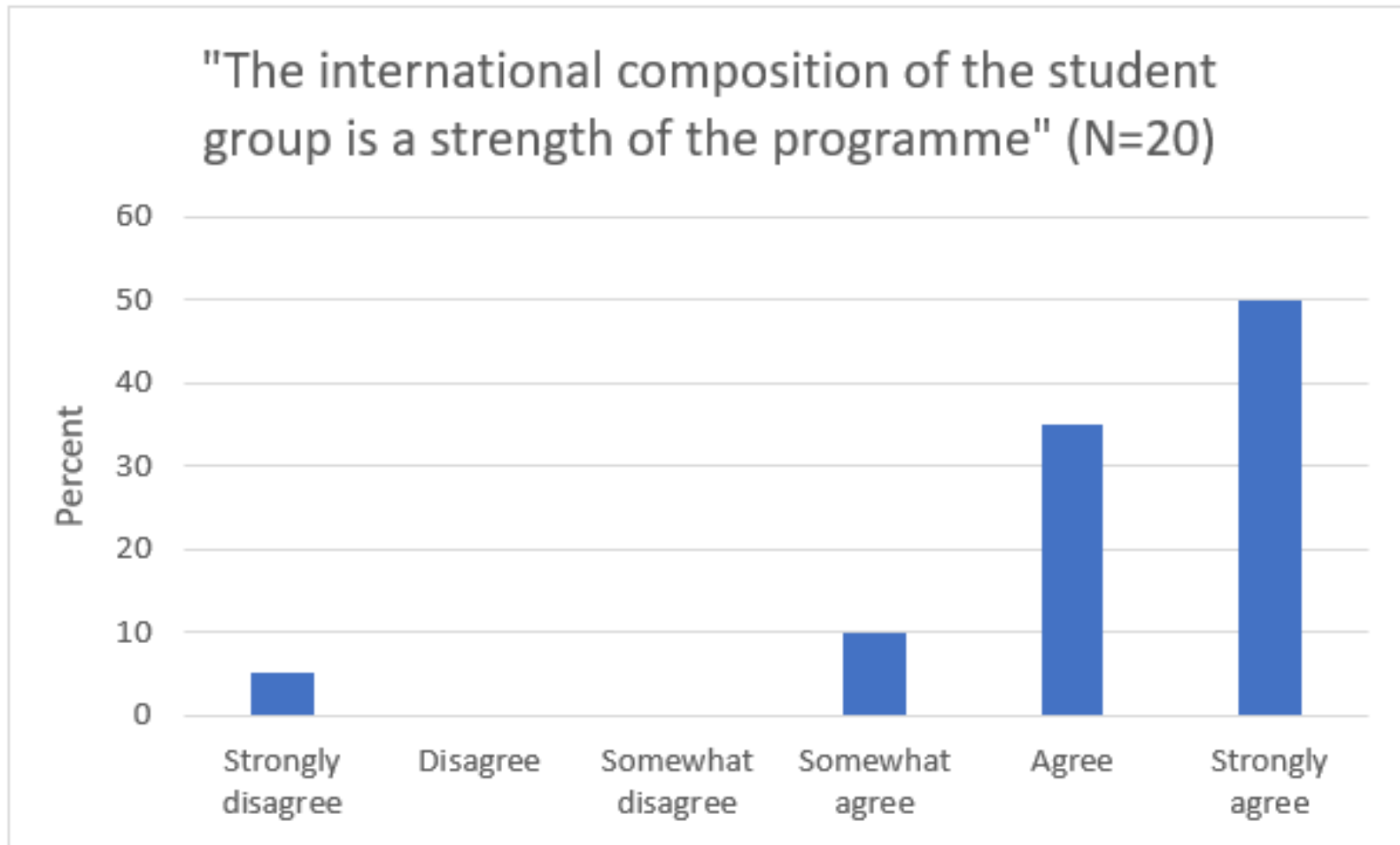
Studenten SES semester 1

- Belgische nationaliteit
- Nederlandse nationaliteit
- Andere nationaliteit, Europees
- Andere nationaliteit, niet-Europees

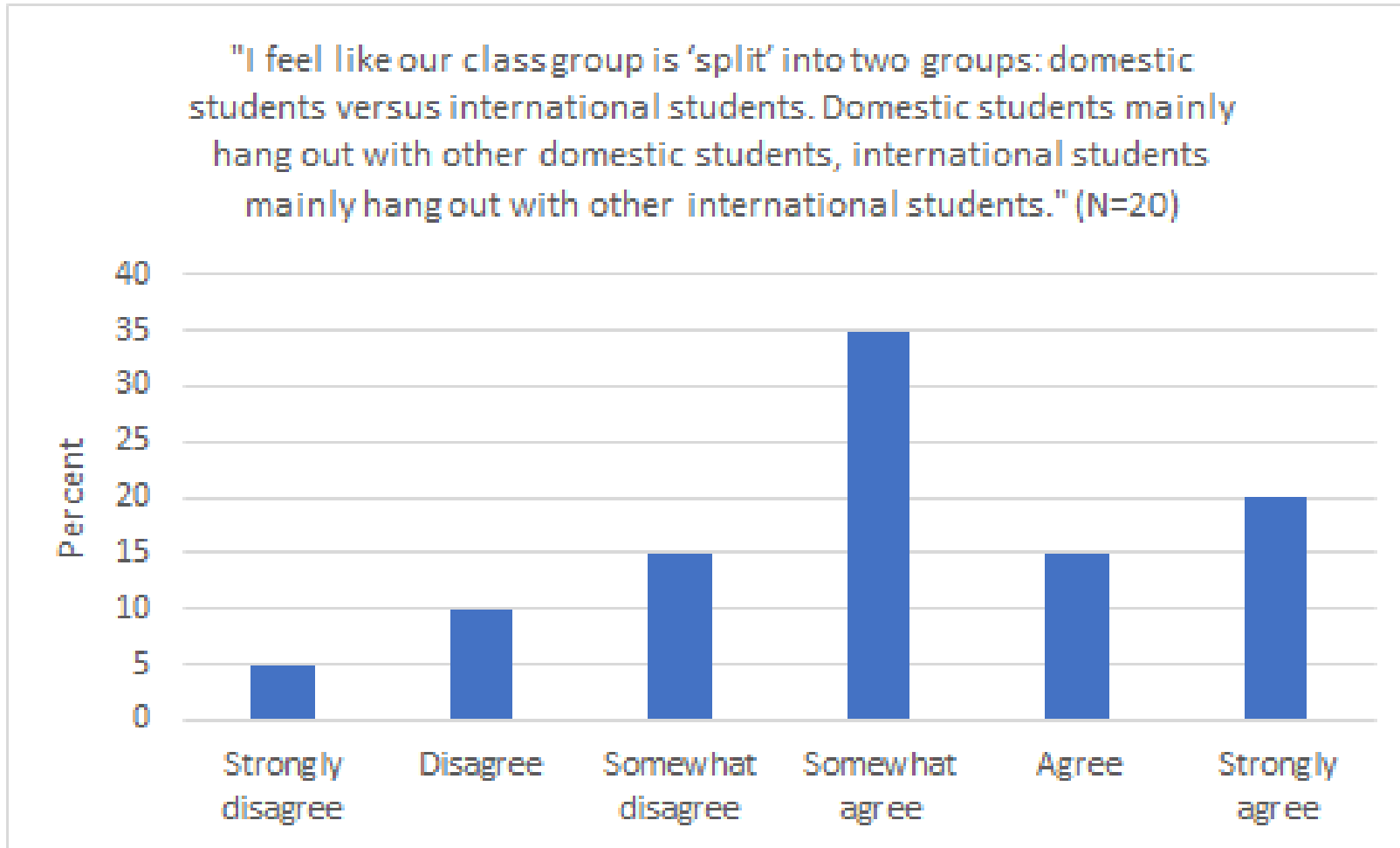
N=38

Bevraging studenten SES

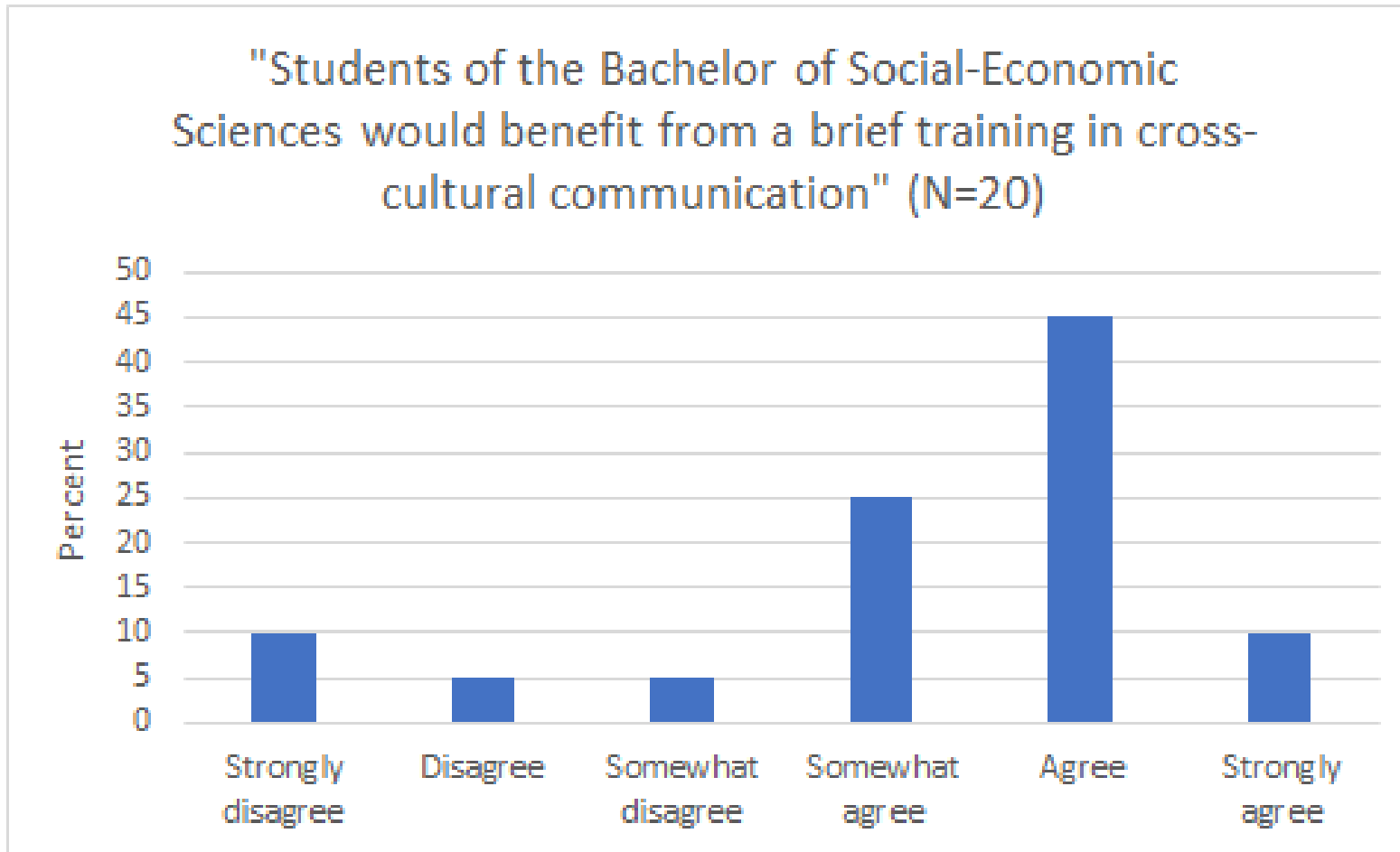
Response rate: 54,1%

Bevraging studenten SES

- Informele activiteiten
- "One-language policy"
- Bewust omgaan met samenstelling groepsopdrachten
- ...

Bevraging studenten SES

- Mogelijkheden training ISO?
- Zelfstudiepakket Interculturele Communicatie – samenwerking FBE?
- ...

Bevraging studenten SES

